ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และอำนาจในความตาย ในปรัชญาการเมืองของโสเกรตีส กับโธมัส ฮอบส์

*พิศาล มุกดารัศมี**

Received: 13 September 2024
Revised: 21 April 2025
Accepted: 2 May 2025

* สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; อีเมล: dionysussiam@gmail.com

รัฐศาสตร์สาร ปีที่ 46 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2568): หน้า 144-179

The Relation between Knowledge and Power on Death in Socrates and Thomas Hobbes's Political Philosophy

Pisan Mukdaratsami[**]

** School of Political Science, Sukhothai Thammathirat Open University; Email: dionysussiam@gmail.com

บทคัดย่อ

ความตายเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ส่วนความรู้ในความกลัวความตายคือสิ่งที่มนุษย์คิดค้นและสร้างขึ้นมาในภายหลัง ความรู้ในความกลัวความตายเป็นสิ่งที่มีความเชื่อมโยงกับอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำนาจในทางการเมือง ในทุกอารยธรรมและความรู้ทางศิลปะวิทยาการบุคคลผู้มีความรู้ สามารถเป็นผู้ครอบครองและควบคุมความรู้ในความตายย่อมมีอำนาจเหนือบุคคลทั่วไป ในนามของศาสดา นักบวช นักปราชญ์และผู้ปกครอง ดำเนินการควบคุมผ่านรูปแบบของพิธีกรรม ปทัสถาน จารีตธรรมเนียม สถาบันและกระบวนการทางสังคมการเมือง

ความตายเป็นสิ่งที่อำนาจรัฐและผู้ปกครอง ดำเนินการลงโทษให้แก่บุคคลผู้มีความคิดและปฏิบัติตนในเชิงต่อต้านท้าทาย การตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบไปจนถึงไม่เชื่อฟังฝ่าฝืนอำนาจรัฐหรือยืนอยู่ขั้วตรงข้ามกับฝ่ายรัฐ ความตายทำหน้าที่ของมันทั้งในทางกายภาพและทางความคิด ตั้งแต่การสั่งห้าม สร้างให้เกิดความเกรงกลัวจนถึงขั้นทำลายทั้งตัวบุคคลและความคิดของบุคคลผู้เป็นเจ้าของความคิด ที่จะแสดงและพูดออกมา ความตายคืออำนาจในลักษณะเบ็ดเสร็จเด็ดขาดที่รัฐและผู้ปกครองครอบครองไว้อย่างมั่นคง เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ความคิดการปะทะกันระหว่างอำนาจ ความรู้และความตายสะท้อนผ่านเหตุการณ์การลงโทษประหารชีวิตโสเกรตีส นักปรัชญาการเมืองผู้ต้องการแสวงหาความรู้และความจริงทางการเมืองคนแรก ถูกรัฐและผู้ปกครองหยิบยื่นความตายให้ แต่ความตายของ ‘โสเกรตีส’ ได้สร้างความรู้ที่เกี่ยวกับความตายและปรัชญาการเมืองเกิดขึ้นมา

ความตายและอำนาจเหนือความตายของรัฐและผู้ปกครอง ยิ่งเพิ่มความแนบแน่นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากขึ้นเมื่อความรู้ทางปรัชญาการเมืองพัฒนาต่อเนื่องมาถึงสมัยใหม่ ประจักษ์ชัดในผลงานของ ‘โธมัส ฮอบส์’ จากการที่รัฐและผู้ปกครองในสถานะของการเป็นสิ่งประดิษฐ์สร้างมาจากผู้คน รัฐคือสิ่งที่ผู้คนต้องการเพื่อให้ตนเองมีชีวิตที่สุขสงบ ถูกมอบหมายมาให้ปฏิบัติหน้าที่หลักในการปกป้องดูแลความปลอดภัยในชีวิตของผู้ใต้ปกครอง การมีรัฐ

ส่งผลให้ผู้คนก้าวพ้นออกมาจากสภาวะธรรมชาติ คือสภาวะที่ไม่พึงประสงค์ ดังนั้นความต้องการรักษาชีวิตส่งผลให้รัฐและผู้ปกครองสมัยใหม่มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจเพื่อปกครองดูแล ดำเนินการควบคุมเหนือความเป็นและความตายของผู้ใต้ปกครอง

คำสำคัญ: ความตาย, ความรู้และอำนาจ, ปรัชญาการเมือง, โสเกรตีส, โธมัส ฮอบส์

Abstract

Death is natural for human being, but the fears of death is not. Human wisdom had invented an idea about death. Since the birth of idea that fearing of death bring upon us, concerning with human life were obsessed and overcame by the fear of death. The idea and knowledge of death have related and inextricable from the power of state, ruler, spiritual leader such as prophet and priest. There can rule and control through rituals, norms, customs and socio-politic institutions.

State and rulers as monopoly of death which have an enormous power over people life and death. Especially, for the people who defying acts, disobedience or behave against peace, law and order of society and state. In the history of political philosophy the death of Socrates, the man who tried to proof, critique and challenge the belief and power was convicted to death. However, Socrates'death was not futile. His death was reflected and also contributed to the knowledge about dying and giving birth to the knowledge of political philosophy.

The rises of modern nation-state almost totally consolidated and legitimate the power of the state and ruler over life and death of their people. 'Leviathan' as the master pieces of Thomas Hobbes and in political philosophy have authorized the power of the 'sovereignty' as the highest power over the life and death of multitude absolutely. The aims of state and its sovereign power was legitimized for protecting a life of people from violent and sudden death which in the state of nature.

Keyword: Death, Knowledge and Power, Political Philosophy, Socrates, Thomas Hobbes

บรรณานุกรม

หนังสือ

Allan Bloom, *Giants and Dwarfs*, (New York: Simon and Schuster, 1990).

Aristotle, *The Basic Works of Aristotle,* Edited by Richard McKeon, (New York: The Modern Library, 2001).

Aristotle, *The Politics*, Translated with an introduction by T.A. Sinclair, (Harmondsworth: Penguin Books, 1974).

Carl Schmitt, *The Leviathan in the State Theory of Thomas Hobbes*, (Chicago: The University of Chicago Press, 2008).

Emily Wilson, *The Death of Socrates*, (Cambridge: Harvard University Press, 2007).

I. F. Stone, *The Trial of Socrates*, (New York: Anchor Books, 1988).

John Evan Seery, *Political Theory for Mortals*, (Ithaca: Cornell University Press, 1996).

Julián Marías, *History of Philosophy*, Translated from the Spanish by Stanley Appelbaum and Clarence C. Strowbridge, (New York: Dover Publications, Inc, 1967).

Leo Strauss, *The Rebirth of Classical Political Rationalism: An Introduction to the Thought of Leo Strauss*, (Ed.), Thomas Pangle, (Chicago: The University of Chicago Press, 1989).

Lynn Hunt, *Inventing Human Rights: A History*, (New York: W.W. Norton & Company, 2007).

Norberto Bobbio, *Thomas Hobbes and the Natural Law Tradition*, Translated by Daniela Gobetti, (Chicago: The University of Chicago Press, 1993).

Numa Denis Fustel de Coulanges, *The Ancient City*, (New York: Dover Publications, Inc, 2006).

Plato, *Phaedo*, Translated with an Introduction and Notes by David Gallop, (Oxford: Oxford University Press, 1999).

Plato, *The Complete Works*, Edited, with Introduction and Notes, by John M. Cooper, (Indianapolis: Hackett Publishing Company, 1997).

Simon Critchley, *The Book of Dead Philosophy*, (New York: Vintage Books, 2001).

Thomas Hobbes, *De Cive*, Ed., Howard Warrender, (Oxford: The Clarendon Press, 1983).

Thomas Hobbes, *Leviathan*. Ed., J.C.A. Gaskin, (Oxford: Oxford University Press, 1988).

Thomas Hobbes, *Man and Citizen (De Homine and De Cive)*, Ed., Bernard Gert, (Indianapolis: Hackett Publishing Company, 1998).

William Keith Chambers Guthrie, *Socrates*, (Cambridge: Cambridge University Press, 1971).

Xenophon, *Conversations of Socrates*, Translated by Hugh Tredennick and Robin Waterfield, and edited with new material by Robin Waterfield, (Harmondsworth: Penguin Books, 1990).

Zygmunt Bauman and Carlo Bordoni, *State of Crisis*, (Cambridge: Polity Press, 2014).